Nagy Gábor

Pályára irányító tábor a Lenkeyben

A végzős általános iskolai tanulóknak minden évben dönteniük kell arról, hogy milyen középiskolában folytassák tanulmányaikat. A pályaválasztási döntés megkönnyítése érdekében pályára irányító nyári tábort szervezünk részükre. Valljuk, hogy a megalapozott pályaválasztáshoz kellő önismeretre és reális pályaismeretre van szükség. Az ember életének nagy részét munkával tölti el. Nem közömbös tehát, sikerül-e olyan pályát találnia, amely egyéniségének, érdeklődésének, vágyainak megfelel. Ugyanis azt, ami számára izgalmas, érdekes, általában sikeresen és jól csinálja az ember.

Az ember és a pálya egymásra találásának két nagyon fontos feltétele, hogy a tanulók ismerjék saját jellemvonásaikat és azt, hogy a katonai pálya milyen tulajdonságokkal rendelkező embert kíván. Az előbbi önismeret kérdése. A másik feltétel az alapos és a sokoldalú pályaismeret, amelynek legfőbb forrása a kiszemelt szakma, pálya megfigyelése, s ha lehetséges: kipróbálása. Ezért hirdetjük meg a nyolcvanas évek eleje óta minden évben a Lenkey-s PIR tábort.

Maga a PIR szócska a Pályára Irányító kifejezés rövidítése. A tábor célja, hogy tájékoztatást adjon a gimnázium működéséről, múltjáról, jelenéről és jövőjéről; egyben bemutassa a növendékek életét, annak hátterét, a szolgálati rendszert, az elhelyezési feltételeket, az ellátást. Azoknak a 7. osztályt elvégző fiúknak teszi ezt, akik vonzódnak a hivatásos katonai pályához és az osztályfőnökük véleménye szerint az eddigi tanulmányi eredményük alapján eséllyel pályázhatnak ebbe a tanintézetbe.

Hogyan lehet a pályárairányító táborba jelentkezni?

Az információs rendszeren keresztül minden hadkiegészítő parancsnokság pályára irányítással foglalkozó főtisztje felkérésünkre a saját megyéjében lévő általános iskolák igazgatóit tájékoztatja ezen lehetőségekről; másrészt a megyék pedagógiai intézetének igazgatóival történő együttműködés jegyében a pedagógiai intézetek saját hatáskörükön belül szintén tájékoztatják erről az általános iskolák igazgatóit. Ők azután névjegyzék formájában közlik azon jelentkező fiú tanulók adatait, akik szerintük megfelelnek az elvárásoknak.

A másik tájékoztatási forma a médiák bevonásával történik. A helyi és körzeti rádiók, napilapok és szóróanyagok (pl. Egri hangok, Hívogató – időszakos kiadvány) rendszeresen közlik a pályára irányító táborba történő jelentkezés feltételeit. A beérkező jelentkezések alapján kerül kiválasztásra az a szerencsés tanuló, aki egy héten (hétfőtől péntekig) keresztül a Lenkey János Honvéd Gimnázium „növendéke” lehet.

Kezdetben csak Heves és Borsod-Abaúj-Zemplén megye tanulói vehettek részt a táborozáson. Az utóbbi időkben tíz–tizenkét megyéből érkeznek tanulók. A kezdeti hatvan fővel szemben a résztvevők száma elérte a százötven főt. A három-négyszeres túljelentkezés mellett nehéz kiválasztani a táborozáson résztvevőket. A rendezőelv a tanulmányi eredmény. Általában csak jó rendű, 4-es tanulmányi átlag feletti eredménnyel lehet bejutni a táborba. A kiválasztott tanulók szüleit értesítjük a fontosabb tudnivalókról és egyben kérjük a visszajelzésüket arra vonatkozóan, hogy gyermekük részt tud-e venni a PIR táborban.

A táborba érkező tanulók tíz fős rajokba kerülnek beosztásra és irányításukat másodéves növendék látja el. Így a táborozók szabadabbnak érzik magukat, hiszen vezetőik csak pár évvel idősebbek, mint ők maguk; illetve a növendékek is gyakorolhatják vezetői funkcióikat.

A tanulók többségének – általános tapasztalat szerint – ez az első olyan táborozása, amelyen szüleik nélkül vesznek részt. Talán ezért is vannak az első napon megilletődve, de a kezdeti feszélyezettséget a kitűnően szervezett és érdekes programok (felderítő katonák bemutatója, kirándulás a Bükkbe, harci túra, lovaglás, lövészet, játékos sportvetélkedők, strandolás) hamar feloldják. (Ezenkívül a honvéd gimnáziumba jelentkezők részére felvételi előkészítő megtartása is szerepel a programban.) A sportversenyek eredményeinek kihirdetésére és az egyéb díjak átadására a tábor utolsó napján kerül sor. A győztesek értékes nyereményeket kapnak és a többiek pedig csodálatos élményekkel gazdagodva térnek haza.

A katonai toborozás legfontosabb didaktikai alapelve a szemléltetés, mivel az emberi megismerés az érzéki észleléssel kezdődik, amely a valós képzetek, fogalmak, ismeretek útján juthat el a szemlélet és a meggyőződés kialakulásáig. Az eredményes pályára irányítási propaganda elképzelhetetlen a szemléltetés mint átfogó elv és konkrét gyakorlati fogásainak alkalmazása nélkül.

Az empirikus ismeretek igen jelentős – és legmaradandóbb – részét a látás, hallás, tapintás együttes érzékszervi élményei útján szerezzük. Ez indokolja a pályára irányító táborok fontosságát, ahol a tanulók közvetlen, komplex és maradandó élményeket szereznek. A pályára irányító táborok tapasztalatai azt igazolják, hogy a táborozáson részt vevő tanulók közel 50%-a a Lenkey János Honvéd Gimnáziumba adja be jelentkezési lapját. Másik érdekesség, hogy abból az iskolából, ahonnan valamely tanuló a táborozáson részt vett, megnőtt a jelentkezők száma.

A jelentkezők körében történő felmérés alapján megállapítható, hogy a katonai pálya választásához szükséges ismeretek megszerzéséhez a pályára irányító tábor nagyban hozzájárult.

A hadsereg vonzereje további csökkenésének megállítása érdekében elengedhetetlen: a belső viszonyok, emberi kapcsolatok gyors és nagymértékű javítása, amelyben mindent átható elem a bajtársiasság szelleme, jellemző az egymás megbecsülése, a társakért érzett felelősség, az egyéni és közös sikerekben talált örömök és nincs helye a hatalommal való visszaélésnek, a kiszolgáltatottságnak, valamint a hadsereg közmegbecsülését és működését aláásó intrikáknak.

A hadsereg vonzereje további csökkenésének megállítása érdekében elengedhetetlen: a belső viszonyok, emberi kapcsolatok gyors és nagymértékű javítása, amelyben mindent átható elem a bajtársiasság szelleme, jellemző az egymás megbecsülése, a társakért érzett felelősség, az egyéni és közös sikerekben talált örömök és nincs helye a hatalommal való visszaélésnek, a kiszolgáltatottságnak, valamint a hadsereg közmegbecsülését és működését aláásó intrikáknak.

A korábban áthatolhatatlannak tűnő titokzatosság eloszlatásának felgyorsítása is hozzájárult ahhoz, hogy a pályaválasztás előtt álló fiatalok jobban megismerjék a hadsereg lényegi jegyeinek pozitív, indokolt tartalmát, mint a fegyelem, a függelmi és a parancsvégrehajtási viszonyok, s hogy ezek ne a valóságtól elrugaszkodó, nagyotmondó szóbeszéd által eltorzított formában jussanak el hozzájuk, s ne tántorítsák el őket a katonai pályától.

Sokan – a honvédségben feltalálható, nekik tetsző szakmák és tevékenységi körök (pl. emberekkel való foglalkozás) alapján történt pályaválasztásukkal – arra engednek következtetni, hogy a munkában remélt öröm fontos motívum a számukra. Külön figyelmet érdemel, hogy a fiatalok nagy részét vonzza a megszerezhető (és a polgári pályákon is hasznosítható) magas általános és szakmai műveltség, valamint a modern technikával, a korszerű fegyverekkel való találkozás, az idegennyelv-ismeret birtokában pedig a külföldre utazás lehetősége. A katonai pálya választásában sok fiatalt befolyásol a katonaromantika iránti fogékonyság is.